

Του
Αρος Χρίστου Αχιλλέως Θεοδούλου*

Της
Ζίνιας Λαζαρού Παναγιώτου*

Brexit

Μετά τις εκλογές στο Ηνωμένο Βασίλειο τον Δεκέμβριο του 2019, το θέμα του Brexit μπήκε σε κάπως περισσότερο βέβαιο έδαφος.

Φαίνεται ότι το HB θα αποχωρήσει από την ΕΕ στις 31 Ιανουαρίου, 2020. Από τώρα, όμως, η μετά το Brexit κατάσταση άρχισε να έρχεται στο προσκήνιο με περισσότερη ένταση. Και κυρίως η ερώτηση αν το Brexit θα διασπάσει το HB. (βλ. π.χ. την επικεφαλίδα στο εξώφυλλον: «Is Brexit going to break up Britain», στο The World Today, December 2019 and January 2020, pp.10-21 "Disunited Kingdom").

Με άλλα λόγια φαίνεται ότι το HB, ή η σημερινή του κυβέρνηση και η πλειοψηφία του Κοινοβουλίου αποφάσισαν να εξέλθουν της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ποια, όμως, είναι η θέση των τεσσάρων μερών που το αποτελούν;

Η Σκοτία, πρώτη, φαίνεται ότι εξακολουθεί να θέλει να παραμείνει στην ΕΕ. Στις εκλογές του Δεκεμβρίου 2019, το Scottish National Party (SNP) κατήγαγε μεγάλη νίκη. Η αρχηγός του, Nicola Sturgeon, επανέλαβε ότι θα ζητήσει ένα δεύτερο δημοψήφισμα για την ανεξαρτησία της Σκοτίας. Από τη μεριά του, ο Boris Johnson δήλωσε ότι θα αρνηθεί να δώσει άδεια για έναν τέτοιο δημοψήφισμα.

Το πρόβλημα είναι ότι υπάρχουν τριγμοί στο σύστημα. Στην πράξη, όμως, το ερώτημα φαίνεται να είναι ότι έστω κι αν οι Σκότοι πάρουν το δικαίωμα για ανεξαρτησία, θα γίνουν δεκτοί από την ΕΕ;

Η Βόρειος Ιρλανδία είναι επίσης υπέρ της παραμονής στην ΕΕ, οι δε Βόρειο-Ιρλανδοί διχάζονται μεταξύ της πίστης τους στο HB και της πίστης τους στο Έιρε. Ακόμη και στην Ουαλία, η οποία είναι υπέρ του Brexit, ακούγονται τώρα φωνές για ανεξαρτησία. Στην ίδια την Αγγλία, το Λονδίνο θέλει να παραμείνει στην ΕΕ, ενώ η υπόλοιπη Αγγλία ψηφίζει Brexit.

Το θέμα του Brexit έχει κινητοποιήσει τόσο τους Βρετανούς, όσο και τους ξένους. Πολλές ξένες εταιρίες εγκαταλείπουν τη Βρετανία.

Από την άλλη μεριά, βρετανικές εταιρίες σε πολλούς κλάδους εγκαθιστούν παραρτήματα τους σε χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η οικονομική ζωή τόσο της Βρετανίας όσον και των συνεργαζόμενων με αυτήν χωρών έχει επηρεασθεί, σε πολλές δε περιπτώσεις, σε μεγάλο βαθμό.

Ακόμη δε είναι η αρχή και το HB δεν έχει εγκαταλείψει ουσιαστικά την ΕΕ. Ας πείσομεν ότι οι αναταράξεις στη διεθνή οικονομία, συμπεριλαμβανομένων και αυτών στη χώρα μας, θα είναι διαχειρίσιμες.

*Δικηγόρος, Διδάκτωρ Πολιτικών Επιστημών & Διεθνών Σχέσεων

Υποκλίνομαι μπροστά στη Μάνα-κουράγιο της Μεσαορίας

Μάνα κουράγιο! Αλήθεια πόσο διαφορετική είναι η δική μας Μάνα-κουράγιο από την πρωίδα του Μπρεξ! Η Άννα Φίρλινγκ, η κατεχούντη αρνητική πρωίδα του Μπρεξ με το παραγλανπικά συναισθηματικό όνομα Κουράγιο, μάνα τριών παιδιών από... τέσσερις πατέραδες, εμπόρισσα που ζει από τον πόλεμο, παθαίνει από αυτόν όσα αντέχει και δεν αντέχει άνθρωπος, αλλά δεν παθαίνει. Η δική μας Μάνα-κουράγιο γεννήθηκε σε ένα μικρό χωριό, βορειοδυτικά του Λευκονοίου μας, τις Γούφες, σε ένα παραδεισένιο περιβάλλον, στις νότιες υπώρειες του γίγαντά μας με τα πέντε δάκτυλα, σε μια γεωργική οικογένεια.

Ήταν κόρη του μουστάρη του χωριού και πολύ μικρή έχασε τη μπτέρα της. Ξαναπαντρεύτηκε ο πατέρας της και έκανε και άλλα παιδιά που η μικρή Φοίβη τα πρόσεχε και τα αγαπούσε. Πολύ πρόσφατα συναντήθηκαμε. Έκασε την πρωτοκόρη της. Μια αιθέρια ύπαρξη, μια νεράδα αραχνούφαντη, που ήταν η προσωποποίηση της καλοσύνης και της γλυκύτητας.

Η Νίτσα μας ήταν λες όλη ένα χαμόγελο. Δασκάλα των δασκάλων στο Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, διευθύντρια που ήταν όλη μια αγκαλιά για τα παιδιά του κόσμου και τους/τις συναδέλφους της.

Είπαμε πολλά για τη Νίτσα μας στην κρεμαστή. Συνοπτικά, ήταν φορέας της κουλτούρας του Γυμνασίου του Λευκονοίου μας και είχε τον αξιακό κώδικα της Μεσαορίας μας.

Μέσα στην εκκλησία πη μάνα Φοίβου ήταν μια φιγούρα αξιοπρέπεσταπ, παρ' όλο που το πρόσωπό της ήταν όλη μια οδύνη. Σκεδόν σερνόταν μέχρι τον τάφο που θα δεχόταν το άψυχο σώμα της κόρης της.

Το χώμα που πριν από τρία χρόνια δέκτηκε τα κόκαλα του μοναχογοιού της, του Λοΐζου, και του άντρα της, του Μιχάλη, που ανευρέθηκαν και ταυτοποιήθηκαν με τη γνωστή μέθοδο. Τους δολοφόνουσαν το 1974 κάποιοι Τουρκοκύπριοι για να εκδικηθούν κάποια στυγερά και ειδεχθή εγκλήματα των δικών μας στη Μαράθα και τον Σανταλάρη.

Ήταν τα εξιλαστήρια θύματα του παραλογισμού του πολέμου.

Οι Γούφες ήταν ένα μεικτό χωριό, με πολύ λίγους Ελληνοκύπριους, που στο πέρασμα των χρόνων μετοίκησαν στο Λευκόνοιο. Ο μόνος που εξακολουθούσε να μένει στο χωρίο του ήταν ο Μιχάλης Λοΐζου, ο γνωστός μας Χαϊλής με τη γυναίκα του, τη Φοίβη. Είχε άριστες σχέσεις με τους Τουρκοκύπριους, κάποιους από τους οποίους είχε στη δούλεψη του και τους φρόντιζε.

Οι κόρες του και ο γιος του, μόλις τελείωναν το δημοτικό σχολείο, μετακόμιζαν στο Λευκόνοιο για να φοιτήσουν στο Γυμνάσιο. Το 1973, ο μικρός Λοΐζος έφυγε από το Γυμνάσιο Λευκονοίου και φοιτούσε στην Α' Λυκείου του Παγκύπριου Γυμνασίου. Ζούσε στη Λευκωσία με την αδελφή του, Χρύσω και γύρισε τον

Ιούλιο στο χωριό για να βοηθήσει τους γονείς του στα χωράφια και στη μάντρα με τα ζώα. Τίποτα δεν προιωνίζόταν το κακό που θα ερχόταν. Με τη δεύτερη εισβολή, όταν όλοι φύγαμε, ο Χαϊλής ένιωθε ασφαλής με τους φίλους του Τουρκοκύπριους. Μέχρι μια μέρα που όρμησαν στο σπίτι τους Τ/Κ και άρπαξαν πατέρα και γιο, μπροστά στα έκπληκτα μάτια της Φοίβης. Δεν ήξερε πού τους είχαν. Δεν ήξερε τι απέγιναν. Μία μέρα της είπαν να ετοιμαστεί και θα την πάρουν κάπου αλλού. Την μετέφεραν στον Μαραθόβουνο και ύστερα στη Γύψου, πριν την φέρουν στις ελεύθερες περιοχές.

Μετά την κηδεία της κόρης της, όταν κάθισε και ξαπόστασε, μιλήσαμε. Δοξάζει τον Θεό συνεχώς. Η Μάνα-κουράγιο δέχεται το θέλημά του, παρ' όλο τον αβάστακτο πόνο, γιατί ξέρει ότι Αυτός ξέρει καλύτερα. Μιλά με αγάπη για κάποιους Τουρκοκύπριους που τη βοήθησαν στα δύσκολα.

Ήταν αυτοί που ήταν και στην κηδεία και τους βοήθησαν και στην ανεύρεση των οστών των ανθρώπων τους. Μας είπε κι άλλα π δική μας Μάνα-κουράγιο που ο πολέμος δεν την αλλοτρίωσε, αλλά μαλάκωσε πιο πολύ την καρδιά της και συγχωρεί όλο τον κόσμο, ακόμη και δύσους την έβλαψαν. Όλα τα αφήνει στην Πρόνοια του Θεού των οποίων εμπιστεύεται!

*Δήμαρχος Λευκονοίου

Του
Απόστολου Κρασίμη*

Αναγκαίο για την Κύπρο το επενδυτικό πρόγραμμα

Πολλοί λένε πως το κυπριακό επενδυτικό πρόγραμμα πρέπει να διακοπεί. Διερωτώμανται αν αυτοί οι άνθρωποι πραγματικά ζουν σε αυτό το νπού ή αν απλώς ήρθαν για τουρισμό λίγες μέρες.

Αλήθεια, τόσο λίγο βιώνουν τις μέρες της οικονομικής κρίσης. Και δεν αναφέρομαι μόνο στον Μάρτιο του 2013 που κορυφώθηκε το πρόβλημα. Μιλώ για τα τελευταία ένδεκα τουλάχιστον χρόνια. Πιατί, δυστυχώς, ναι, οι μέρες της οικονομικής κρίσης δεν τέλειωσαν ακόμα. Και αυτό είναι επιστημονική διαπίστωση και όχι συζήτηση σε πηγαδάκι μιας παρέας αδαών.

Οι λόγοι που υποχρέωσαν την Κύπρο να εφαρμόσει «Επενδυτικό Πρόγραμμα», στα πλαίσια μέτρων ενθάρρυνσης άμεσων έξινων επενδύσεων και προσέλκυσης φυσικών προσώπων υψηλής εισοδηματικής στάθμης για εγκατάσταση και δραστηριοποίηση στο νπού, δεν έχουν εκλείψει. Η ημέρα που η Κυπριακή Δημοκρατία θα μπορεί να αναφέρεται σε σταθερή και υγιή οικονομία είναι ακόμα μακριά. Η κατάσταση στην οποία μπορούμε να αναφερόμαστε σήμερα είναι βελτίωση στου οικονομικού κλίματος, βελτίωση των δεικτών της ανεργίας και η βελτίωση του βιοτικού επιπέδου μεγάλου μέρους του πληθυσμού, σε σχέση με πριν έξι ή επτά χρόνια. Ας μην πολεμούμε τους εαυτούς μας. Και ας μην αποπροσαντολίζουμε τους πολίτες για πολιτικές σκοπιμότητες. Με βάση στοιχεία της

Στατιστικής Υπηρεσίας, το 23,9% του πληθυσμού ή 205.900 άτομα βρίσκονται σε Κίνδυνο Φτώχειας ή σε Κοινωνικό Αποκλεισμό στην Κύπρο (αποτελέσματα έρευνας Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης 2018, με οικονομικό έτος αναφοράς το 2017, με το δείκτη να συνεχίζει την πτωτική πορεία του από το 2016). Ναι, έχουμε ακόμα οικονο